EUROPAPARLAMENTET

2004 *2009*

Utskottet för utrikesfrågor

2004/2214(INI)

21.4.2005

YTTRANDE

från utskottet för utrikesfrågor

till utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor

över EU:s handlingsplan för bekämpning av terrorism
2004/2214(INI)

Föredragande: Jaime Mayor Oreja

PA_NonLeg

FÖRSLAG

Utskottet för utrikesfrågor uppmanar utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor att som ansvarigt utskott infoga följande i sitt resolutionsförslag, utifrån premissen att det inte finns någonting som rättfärdigar terrorism:

1. Europaparlamentet ger rådet följande rekommendationer:

   a) Bekämpning av terrorism skall inte bara betraktas som en prioritet för unionen och en nyckeldel av dess externa åtgärder enligt Europeiska säkerhetsstrategin. Terrorism – mer specifikt terrorism utförd av radikala grupper som påstår sig försvara islam och särskilt när den är kopplad till risken för spridning av massförstörelsevapen – skall betraktas som det största problemet för Europas medborgare och som ett hot mot demokratin, de rättsstatliga principerna, Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna och Förenta nationernas stadga.

   b) Rådet bör göra denna interna och externa prioritet helt klar i alla sina förbindelser med tredje länder.

   c) Rådet bör ta hänsyn till terrorismens skiftande karaktär, de organisationer som är inblandade i den och de stater och icke-statliga aktörer som stöder, finansierar och utför den i egna syften, det faktum att terrorism är ett växande och oförutsägbart fenomen med sin egen speciella känsla för tid (vilket särskilt gäller terrorism utförd av radikala grupper som påstår sig försvara islam) samt det akuta behovet av att unionen utvecklar en proaktiv – inte reaktiv – politik för att bekämpa den.

   d) Rådet bör anta grundsatsen att inga externa åtgärder mot såväl icke-statlig terrorism som terrorism som stöds eller utförs av stater kan vara verkligt effektiva om de inte bygger på en sann övertygelse och beslutsamhet inom unionen själv och får stöd av en välunderrättad allmänhet.

   e) Rådet bör angripa terrorism i alla dess former med hjälp av alla instrument som finns tillgängliga genom de rättsstatliga principerna och unionen, med full respekt för de mänskliga rättigheterna, undanröja extremism och intolerans, utveckla förbättrade instrument för att hantera faktorer som är specifika för de olika typerna av terrorism, erbjuda hjälp när stater behöver det, strikt övervaka alla farliga material och se till att offer får nödvändigt skydd.

   f) Rådet bör anta specifika åtgärder för att bekämpa alla terrororganisationer, och ta hänsyn till att alla har sina egna målsättningar, organisationsstrukturer och arbetsmetoder.

   g) Rådet bör anta en omfattande och långsiktig strategi för att ta itu med de faktorer som bidrar till att radikaliseringen av, och rekryteringen till, terroristverksamhet, genom att samordna alla politiska verktyg som EU har tillgång till, inbegripet dess externa politik som helhet (GUSP, ESFP, handel, utvecklingsstöd, m.m.) liksom stöd till terrorismens offer, effektivt samarbete mellan domstolar, åklagarmyndigheter och

polismyndigheter, fattigdomsbekämpning, konfliktförebyggande och främjandet av de grundläggande rättigheterna och rättsstatsprincipen.

h) Rådet bör insistera på att alla tredjeländer villkorslöst godtar den internationella brottmålsdomstolens rättspraxis, och förklara att terrorism utgör ett brott mot mänskligheten som i lämpliga fall bör föras inför den internationella brottmålsdomstolen.

2. Europaparlamentet rekommenderar att unionens politik för bekämpning av terrorism i förbindelserna med tredje länder görs mer sammanhängande på följande sätt:

a) En politisk dialog om terrorism med alla tredje länder bör främjas.

b) Ansträngningar bör göras för att tackla den komplicerade fråga som stödet till terrorismen utgör, bland annat genom att stödja moderata muslimska länder.

c) Den klausul om bekämpning av terrorism som finns i avtal med tredje länder bör tillämpas strikt.

d) Den interinstitutionella uppförandekod för EU:s yttre förbindelser som föreslogs av Europaparlamentet år 2002 bör fastställas.

e) Samarbetet bör förbättras med internationella och regionala organisationer med nyckelroller i fredsbevarande arbete och säkerhet över hela världen, exempelvis Förenta nationerna (särskilt säkerhetsrådet och dess utskott för kampen mot terrorism), OSSE, Europarådet och NATO.

f) Åtgärder bör vidtas för att uppmuntra alla länder i världen att genomföra säkerhetsrådets resolution 1540 (2004) till punkt och pricka, i syfte att hindra icke-statliga aktörer och stater som inte undertecknat icke-spridningsavtalet från att skaffa sig kärnvapen eller kemiska eller biologiska vapen, och att samarbeta med den kommitté vid säkerhetsrådet som inrättats i enlighet med denna resolution.

g) Större effektivitet bör eftersträvas när det gäller informationsutbyte om misstänkt terroristverksamhet, samarbete för att bekämpa finansieringen av terrorism och akuta insatser för att bemöta terroristhandlingar. I första hand bör särskilda åtgärder vidtas för att se till att Europols, Interpols, och Eurojusts insatser samordnas på ett bättre sätt, för att därigenom kunna förbättra kontrollen av penningöverföringar från skatteparadis och uppnå större effektivitet när det gäller att upptäcka/förhindra kopplingar mellan terrorism och andra former för brottslighet.

h) Ett effektivt bidrag bör ges till införande av den strategi för bekämpning av terrorism som FN:s generalsekreterare föreslår i sin rapport av den 21 mars 2005 med titeln ”In larger freedom: towards development, security and human rights for all” (”I större frihet: på väg mot utveckling, säkerhet och mänskliga rättigheter för alla”) och vars föremål är att förmå människor att avstå från att tillgripa eller stödja terrorism, förvägra terrorister tillgång till finansiering och materiella resurser, avskräcka stater från att stödja terrorism samt utveckla staters förmåga att besegra terrorism och

försvara de mänskliga rättigheterna – en strategi som måste utgå från strikt uppfyllande av de rättsstatliga principerna, allmän respekt för de mänskliga rättigheterna och de definitioner av ”hot” och ”terrorism” som presenteras i rapporten.

i) De tolv befintliga internationella avtalen om bekämpning av terrorism bör undertecknas och ratificeras av alla medlemsstater och EU självt. De åtta särskilda rekommendationer om finansiering av terrorism som har upprättats av OECD bör antas och alla tredje länder som unionen har förbindelser med bör uppmanas att göra detsamma.

j) Rekommendationerna i FN-expertgruppens rapport beträffande strikt kontroll av tillgången till radioaktiva, kemiska och biologiska material och uppbyggande av starka system för allmän hälsa bör uppfyllas, mot bakgrund av att vissa terroristgrupper som nämns i Europeiska säkerhetsstrategin har som mål att orsaka omfattande förödelse.

k) EU:s och USA:s förklaring 2004 om bekämpande av terrorism bör tillämpas.

3. Europaparlamentet rekommenderar att stabiliteten utanför unionen skall ökas med hjälp av alla instrument och resurser som finns tillgängliga för unionen i genomförandet av yttre åtgärder, däribland följande:

a) Stöd till den biståndsstrategi som har utvecklats av kommissionen för att hjälpa tredje länder att hantera hoten om terrorism. Denna strategi används redan i program som Cards, Tacis, Meda osv.

b) Tillämpning av denna strategi inom alla områden i unionens yttre åtgärder (vilket var fallet nyligen i de delar som rör terrorism inom handlingsplanen för EU:s grannskapspolitik) och för alla större program för utvecklingsstöd.

c) En mer frekvent användning av den civila och militära mekanismen för akuta ingripanden.

d) Inrättande av ett EU-kontor för stöd till offren för terrorism i form av en administrativ enhet inom kommissionen med uppgift att fungera som hänvisnings- och kontaktpunkt för EU-medborgare vars grundläggande rättigheter kränks till följd av det terrorhot som hänger över Europa och övriga världen.

e) Inrättande av ett liknande kontor inom FN:s nya strategi för bekämpning av terrorism, vars syfte skall vara att erbjuda stöd till alla offer för terrorism, oavsett varifrån de kommer.

f) Förslag om datum för en internationell dag för terrorismens offer.

4. Europaparlamentet rekommenderar att de möjligheter som uppstår till följd av den europeiska konstitutionen används från och med nu för att utveckla initiativ, exempelvis följande:

a) Ett omedelbart antagande av beredskapsplaner (för att både förhindra hot och erbjuda hjälp i händelse av en terrorattack) för att införa solidaritetsklausulen om ömsesidig hjälp för att förhindra terrorhot eller terrorattacker, i enlighet med artikel I-43 i konstitutionen.

b) Användning av specifika polisoperationer och/eller militära operationer enligt den europeiska säkerhets- och försvarspolitiken (ESFP) vid behov som en del av unionens svar på terrorism.

c) Anpassning av det permanenta strukturerade samarbetet och ”stridsenheter” som nämns i protokoll 23 för att hantera nya uppdrag, vilket även kommer att innebära att komma förbi de brister som påverkar C4ISR-systemen (stridsledning, kontroll, kommunikation, integration av datasystem, underrättelsetjänst, övervakning och igenkänning).

d) Fastställande av tydliga kriterier för användning av militära operationer vilka tar hänsyn till de rekommendationer som FN:s generalsekreterare framlagt i sin rapport av den 21 mars 2005 och till den ledande roll som FN:s säkerhets roll intar när det gäller att sträva efter, underhålla och återställa kollektiv säkerhet.

5. Europaparlamentet rekommenderar följande med hänsyn till institutionerna och budgeten:

a) Rådet bör upprätta ett interinstitutionellt avtal som är mer långtgående än en rent kompetensbaserad syn på terrorism och fyller luckorna mellan de olika nationella initiativen, gemenskapsinitiativen och unionsinitiativen med praktiska åtgärder som dem som föreslås i pilotprojektet för bekämpande av terrorism utförd av radikala grupper som påstår sig försvara islam, vilket nyligen godkändes av Europaparlamentet i samband med det nuvarande budgetförfarandet.

b) Rådet bör uppmuntra till ett bättre samarbete mellan, å ena sidan, medlemsstaternas polis- och tullmyndigheter och, å andra sidan, Europol och Eurojust när det gäller informationsutbyte och samordning av underrättelseverksamhet.

c) Rådet bör se till att Europaparlamentet är djupt involverat i processen med att införa den solidaritetsklausul som anges i artikel III-329 i konstitutionen, däribland i fall då fattade beslut har effekter på ESFP.

d) Rådet bör se till att Europaparlamentet regelbundet informeras om framstegen inom detta område, och att det underrättas och rådfrågas i händelse av en större terrorattack, när så är nödvändigt genom det särskilda utskott som föreskrivs i det interinstitutionella avtalet av den 20 november 2002.

e) Rådet bör överväga att betala de gemensamma kostnaderna för all framtida ESFP-verksamhet för bekämpning av terrorism ur gemenskapens budget.

6. Europaparlamentet fäster största vikt vid sitt eget bidrag till kampen mot terrorism, och uppmanar därför AFET och LIBE att finna ett lämpligt förfarande för att ställa upp nya rekommendationer i detta ärende för rådet och kommissionen. Parlamentet uppmanar i

detta sammanhang rådet att samråda med och hålla AFET och LIBE fullt underrättade om det kontinuerliga arbetet med att uppdatera rådets gemensamma ståndpunkt 2001/931/GUSP av den 27 december 2001, om tillämpning av särskilda åtgärder i syfte att bekämpa terrorism (förteckningen över terroristgrupper och -organisationer), med hänsyn tagen till utvecklingen sedan 2001. Parlamentet välkomnar i detta sammanhang den positiva reaktionen från det luxemburgiska ordförandeskapet.

ÄRENDETS GÅNG

Titel	EU:s handlingsplan för bekämpning av terrorism
Förfarandenummer	2004/2214(INI)
Ansvarigt utskott	LIBE
Rådgivande utskott Tillkännagivande i kammaren	AFET 28.10.2004
Förstärkt samarbete	nej
Föredragande av yttrande Utnämning	Jaime Mayor Oreja 10.11.2004
Behandling i utskott	16.3.2005 19.4.2005
Antagande av förslag	20.4.2005
Slutomröstning: resultat	för: 47 emot: 8 nedlagda röster: 4
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Angelika Beer, Monika Beňová, André Brie, Elmar Brok, Simon Coveney, Véronique De Keyser, Maciej Marian Giertych, Alfred Gomolka, Richard Howitt, Toomas Hendrik Ilves, Jelko Kacin, Ioannis Kasoulides, Bogdan Klich, Helmut Kuhne, Joost Lagendijk, Vytautas Landsbergis, Cecilia Malmström, Emilio Menéndez del Valle, Willy Meyer Pleite, Francisco José Millán Mon, Annemie Neyts-Uyttebroeck, Baroness Nicholson of Winterbourne, Vural Öger, Cem Özdemir, João de Deus Pinheiro, Mirosław Mariusz Piotrowski, Bernd Posselt, Poul Nyrup Rasmussen, Michel Rocard, Libor Rouček, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Jacek Emil Saryusz-Wolski, György Schöpflin, Gitte Seeberg, Marek Maciej Siwiec, Ursula Stenzel, István Szent-Iványi, Antonio Tajani, Charles Tannock, Paavo Väyrynen, Inese Vaidere, Karl von Wogau, Luis Yañez-Barnuevo García, Josef Zieleniec
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Laima Liucija Andrikienė, Glyn Ford, Jaromír Kohlíček, Alexander Lambsdorff, Pasqualina Napoletano, Aloyzas Sakalas, Pierre Schapira, Inger Segelström
Slutomröstning: närvarande suppleanter (art. 178.2)	Margrete Auken, María del Pilar Ayuso González, Salvador Garriga Polledo, Luis de Grandes Pascual, Cristina Gutiérrez-Cortines, Małgorzata Handzlik, Javier Moreno Sánchez